

Skúsenosti s implementáciou zákona o inváziných druhoch v Slovenskej republike

Príroda

IPaK

Ovzdušie

Biologická
bezpečnosť

Voda

Odpady

Slovenská inšpekcia životného prostredia

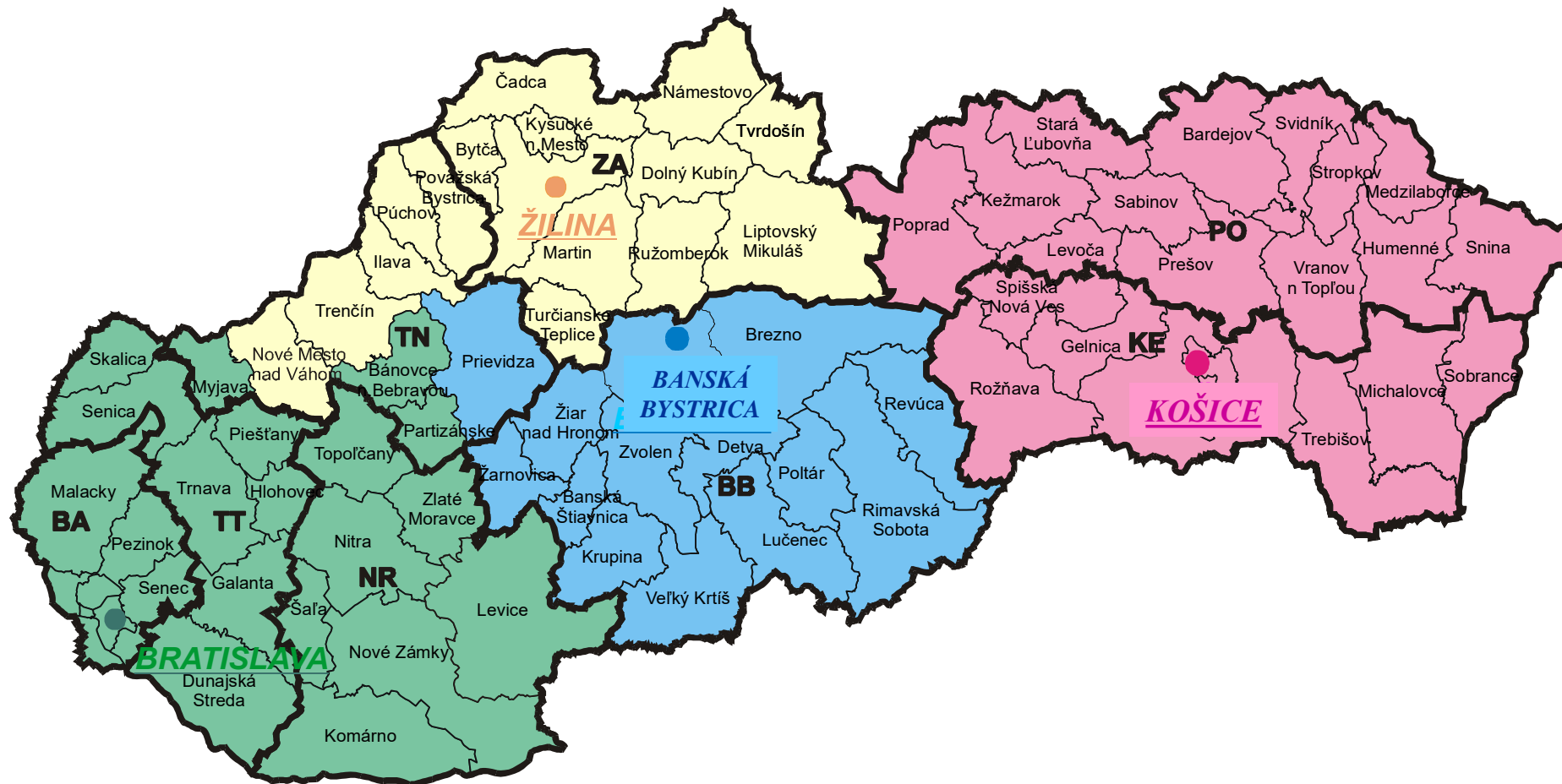
Slovenská inšpekcia životného prostredia

je celoslovenskou inštitúciou, ktorá je rozdelená na

- ústredie v Bratislave (druhostupňový – odvolací správny orgán) a
- 4 regionálne inšpektoráty ŽP (prvostupňové správne orgány) so sídlami:

ÚZEMNÁ PÔSOBNOSŤ REGIONÁLNYCH INŠPEKTORÁTOV SIŽP

ústredie

regionálne inšpektoráty

*Odbor inšpekcie biologickej bezpečnosti
má odlišnú územnú pôsobnosť*

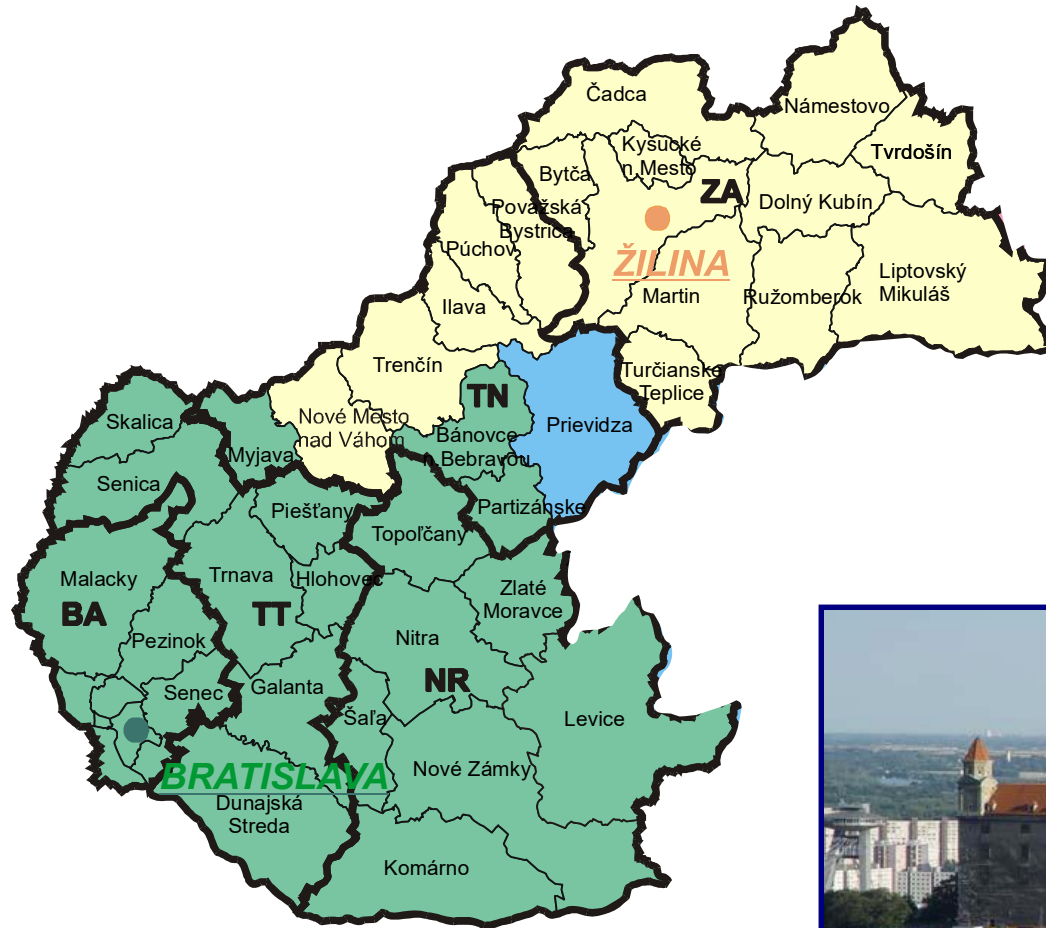

ÚZEMNÁ PÔSOBNOSŤ REGIONÁLNYCH INŠPEKTORÁTOV SIŽP

Odbor inšpekcie biologickej bezpečnosti
Banská Bystrica

ÚZEMNÁ PÔSOBNOSŤ REGIONÁLNYCH INŠPEKTORÁTOV SIŽP

Odbor inšpekcie biologickej bezpečnosti
Bratislava

Slovenská inšpekcia životného prostredia vykonáva štátny dozor nad dodržiavaním zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

- na základe podnetu a usmernenia ministerstva
- na základe vlastných zistení
- na základe podnetov fyzických a právnických osôb

Vláda Slovenskej republiky vydala [nariadenie č. 449/2019 Z. z.](#), ktorým sa vydáva zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky.

INVÁZNE NEPÔVODNÉ DRUHY

Tieto invázne nepôvodné druhy je zakázané priniesť na územie Slovenskej republiky, držať, rozmnožovať, prepravovať okrem ich prepravy v súvislosti s ich eradikáciou, uvádzať na trh, používať, vymieňať, nechať rozmnožovať, chovať, pestovať alebo uvoľniť do životného prostredia.

Na invázne nepôvodné druhy uvedené v zozname invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Európskej únie sa vzťahujú zákazy podľa Čl. 7 ods. 1 [nariadenia Európskej únie č. 1143/2014](#).

Zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie je tvorený štyrmi **nariadeniami EÚ**:

1. [Vykonávacie nariadenie \(EÚ\) 2016/1141](#), ktorým sa prijíma zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014
2. [Vykonávacie nariadenie \(EÚ\) 2017/1263](#), ktorým sa aktualizuje zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie prijatý vykonávacím nariadením (EÚ) 2016/1141 podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014
3. [Vykonávacie nariadenie \(EÚ\) 2019/1262](#), ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2016/1141 s cieľom aktualizovať zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie
4. [Vykonávacie nariadenie \(EÚ\) 2022/1203](#), ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2016/1141 s cieľom aktualizovať zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie

Usmernenie MŽP SR k aplikácii zákona č. 150/2019 Z. z. zo dňa 5.11.2021

Podľa bodu V. usmernenia „*Pôsobnosť orgánov štátnej správy, štátnych organizácií a obcí Slovenská inšpekcia životného prostredia* svoju činnosť zameriava predovšetkým na **kontrolu dovozu, držby, rozmnožovania, prepravy a predaja inváznych nepôvodných druhov a okresné úrady** svoju kontrolnú činnosť zameriavajú **predovšetkým na kontrolu povinností vlastníkov, správcov a užívateľov pozemkov.**

**Pôsobnosť orgánov
štátnej správy**

Účel usmernenia MŽP SR zo dňa 05.11.2021

Účelom tohto určenia zamerania činnosti orgánov štátneho dozoru je **zabezpečiť efektívnejší výkon kontrolnej činnosti** a **zabezpečiť kontrolu vo všetkých oblastiach, osobitne v tých, kde hrozí prienik nových inváznych druhov na územie Slovenskej republiky alebo Európskej únie cez územie Slovenskej republiky.**

Úloha obcí v oblasti prevencie a manažmentu introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov:

- upozorňovať v rámci územnej pôsobnosti vlastníkov, správcov, užívateľov pozemkov na miesta výskytu invázných nepôvodných druhov a na ich povinnosti v zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. (§ 14 ods. 1)
- ak je obec vlastníkom pozemku, má povinnosti vlastníka v zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z.

Výkon štátneho dozoru

- Prienikové cesty – záhradníctva, obchodné reťazce, chovprodukty, zoologické záhrady, malé chovné zariadenia
 - kontrola e - shopov
 - kontrola na mieste
- Migračné trasy – železnice, voda, cesty
- Právnické a fyzické osoby (vlastník, správca, užívateľ)

Pri výkone štátneho dozoru boli riešené na území Slovenskej republiky invázne nepôvodné druhy živočíchov

Vzbudzujúce obavy SR:

- *Mustela vison* – norok americký

Vzbudzujúce obavy EÚ:

- *Eriocheir sinensis* – krab
- *Trachemys scripta* – korytnačka písmenková
- *Alopochen aegyptiacus* – húska štíhla
- *Procyon lotor* – medvedík čistotný
- *Nasua nasua* – nosáľ červený
- *Procambarus clarkii* – rak červený

Pri výkone štátneho dozoru boli nájdené na území Slovenskej republiky invázne nepôvodné druhy rastlín

Vzbudzujúce obavy SR:

- *Solidago canadensis* – zlatobyľ kanadská
- *Solidago gigantea* – zlatobyľ obrovská
- *Falopia sp.* – rod pohánkovec (krídlatka)
- *Lycium barbarum* – kustovnica cudzia
- *Negundo aceroides* – javorovec jaseňolistý
- *Ambrosia artemisiifolia* – ambrózia palinolistá

Vzbudzujúce obavy EÚ:

- *Impatiens glandulifera* – netýkavka žliazkatá
- *Ailanthus altissima* – pajaseň žliazkatý
- *Heracleum persicum* – boľševník perzský

Výkon štátneho dozoru § 16 ods. 1

Štátny dozor v oblasti prevencie a manažmentu introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov je **sledovanie, zisťovanie a kontrola** dodržiavania tohto zákona a jeho vykonávacích predpisov, osobitného predpisu a právne záväzných aktov Európskej únie vydaných na jeho vykonanie a rozhodnutí vydaných na ich základe vrátane prešetrovania podozrení alebo podnetov na porušenie týchto predpisov a rozhodnutí a ukladania opatrení kontrolovaným osobám.

Výkon štátneho dozoru § 16 ods. 2 - oprávnenia

Zamestnanec orgánu štátneho dozoru je pri výkone štátneho dozoru oprávnený

- a) **vstupovať** na pozemky, do stavieb, zariadení, dopravných prostriedkov alebo iných priestorov,
- b) **požadovať preukázanie** totožnosti osôb,
- c) **požadovať úplné údaje, informácie a vysvetlenia** o skutočnostiach dôležitých na výkon štátneho dozoru,
- d) **vyžadovať predloženie dokladov** a iných písomností potrebných na výkon štátneho dozoru,
- e) **predvolať osoby za účelom podania vysvetlenia** o skutočnostiach dôležitých pre výkon štátneho dozoru alebo za účelom predloženia dokladov a iných písomností potrebných na výkon štátneho dozoru,
- f) **nazerať do príslušných dokladov** a iných písomností,
- g) **odoberať prvopisy** dokladov a iných písomností potrebných na zabezpečenie dôkazov,
- h) **vykonávať potrebné zisťovania** vrátane odoberania kontrolných vzoriek,
- i) používať technické prostriedky na **zhotovenie fotodokumentácie, videodokumentácie a zvukových záznamov** potrebných na zabezpečenie dôkazov,
- j) **ZAKÁZAŤ VÝKON ČINNOSTI ALEBO ZAKÁZAŤ NAKLADANIE SO ŽIVOČÍCHOM ALEBO RASTLINOU DO OBJASNENIA VECI.**

Výkon štátneho dozoru § 16 ods. 3

Na plnenie úloh v rámci výkonu štátneho dozoru môže orgán štátneho dozoru prizvať ďalšie osoby. Účasť zamestnancov na výkone štátneho dozoru sa považuje za úkon vo všeobecnom záujme podľa osobitných predpisov.⁵⁵⁾ Prizvané osoby majú nárok na cestovné náhrady podľa osobitného predpisu.⁵⁶⁾ Prizvané osoby sa môžu zúčastniť výkonu štátneho dozoru len pod vedením zamestnanca vykonávajúceho štátny dozor a majú oprávnenia podľa odseku 2 písm. a) a povinnosti podľa odseku 9 písm. d)

Výkon štátneho dozoru § 16 ods. 9 - povinnosti

Zamestnanec orgánu štátneho dozoru je pri výkone štátneho dozoru povinný

- a) **preukázať sa služobným preukazom** a **osobitným písomným poverením** na výkon štátneho dozoru,
- b) **vydať** osobe, ktorej boli odobraté doklady alebo iné písomnosti, **potvrdenie o ich prevzatí a zabezpečiť ich riadnu ochranu** pred stratou, zničením, poškodením alebo zneužitím,
- c) **odovzdať** osobe **odobraté doklady** a iné písomností, ak nie sú potrebné na ďalšie konanie o priestupku alebo správnom delikte alebo konanie o zhabaní podľa tohto zákona,
- d) **zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré sa dozvedel pri výkone štátneho dozoru** okrem poskytnutia takto získaných informácií súdu na účely občianskeho súdneho konania alebo orgánu činnému v trestnom konaní na účely trestného konania

Výkon štátneho dozoru § 16 ods. 4 – povinnosti

Pri výkone štátneho dozoru **JE KAŽDÝ POVINNÝ** zamestnancovi orgánu štátneho dozoru

- a) **poskytnúť potrebnú súčinnosť** a vytvoriť primerané podmienky na výkon štátneho dozoru,
- b) **umožniť vstupovať na pozemky**, do stavieb, zariadení, dopravných prostriedkov alebo iných priestorov,
- c) **preukázať svoju totožnosť**,
- d) **podať úplné údaje**, informácie a vysvetlenia o skutočnostiach dôležitých pre výkon štátneho dozoru,
- e) **predložiť** požadované doklady a iné písomnosti potrebné na výkon štátneho dozoru,
- f) **dostaviť sa na predvolanie** za účelom podania vysvetlenia o skutočnostiach dôležitých pre výkon štátneho dozoru alebo predloženia dokladov a iných písomností potrebných na výkon štátneho dozoru,
- g) **umožniť nazeranie** do príslušných dokladov a iných písomností,
- h) **umožniť odobratie** prvopisov dokladov a iných písomností potrebných na zabezpečenie dôkazov,
- i) **umožniť vykonávanie potrebných zisťovaní** vrátane odoberania kontrolných vzoriek,
- j) **umožniť** používanie technických prostriedkov na zhotovenie fotodokumentácie, videodokumentácie a zvukových záznamov potrebných na zabezpečenie dôkazov,
- k) **zdržať sa činnosti**, ktorá bola orgánom štátneho dozoru obmedzená alebo zakázaná.

Postupové kroky pri výkone štátneho dozoru

- **Oznámenie o začatí výkonu štátneho dozoru:**

- cez ÚPVS
- listom prostredníctvom Slovenskej pošty (ak nie je doručiteľné cez ÚPVS)
- telefonicky alebo priamo na mieste štátneho dozoru

ZÁKON NEUKLADÁ INŠPEKCII POVINNOSŤ ŠTÁTNY DOZOR VOPRED OZNÁMIŤ.

- **Vykonanie štátneho dozoru priamo na mieste výskytu invázných nepôvodných druhov:**

- Záznam o zistených skutočnostiach – ak sa vyžaduje zaznamenať stav zistených skutočností priamo na mieste výkonu štátneho dozoru alebo zaznamenať dôležité informácie z vykonaných úkonov (§ 16 ods. 13)
- fotodokumentácia (§ 16 ods. 2 písm. i))
- obmedziť alebo zakázať výkon činnosti alebo zakázať nakladanie so živočíchom alebo rastlinou do objasnenia veci (§ 16 ods. 2 písm. j))

- **Záver z vykonaného štátneho dozoru:**

- Záznam o vykonaní štátneho dozoru – ak sa nezistí protiprávne konanie (§ 16 ods. 19)
- Protokol o vykonaní štátneho dozoru – ak sa kontrolovaná osoba dopustí protiprávneho konania (kontrolovaná osoba musí byť s protokolom oboznámená a daná jej lehota na vyjadrenie sa ku zisteniam štátneho dozoru, v prípade preukázania nesprávnosti zistení štátneho dozoru – dodatok k protokolu) (§ 16 ods. 14)
- Skončenie štátneho dozoru – doručením písomného oznámenia o skončení štátneho dozoru alebo vypracovaním záznamu o vykonaní štátneho dozoru (§ 16 ods. 20)

Postupové kroky pri konaní vo veci porušenia zákona č. 150/2019 Z. z.

- Upovedomenie o začatí správneho konania – fyzická osoba – podnikateľ alebo právnická osoba
- Upovedomenie o začatí konania o priestupku a predvolanie na ústne pojednávanie – fyzická osoba
- Ústne pojednávanie – fyzická osoba
- Rozhodnutie:
 - o opatrení na nápravu
 - o pokute a o opatrení na nápravu

Podklady pre vydanie rozhodnutia § 15 ods. 1 písm. d)

Štátna ochrana prírody

Vypracúva odborné stanoviská, analýzy a **podklady pre rozhodovaciú činnosť** a inú činnosť orgánov štátnej správy v oblasti prevencie a manažmentu introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov **vrátane návrhov opatrení** vykonávaných v rámci manažmentu a núdzových opatrení a upozornení na výskyt invázných nepôvodných druhov

Ukladanie opatrení § 16 ods. 15 a 16 zákona č. 150/2019 Z. z.

Ak orgán štátneho dozoru zistí, že kontrolovaná osoba

§ 16 ods. 15

- **nesplnila povinnosť** alebo **nedodržala zákaz** alebo **podmienky** podľa tohto zákona a jeho **vykonávacích predpisov, osobitného predpisu** (Čl. 15 ods. 6 nariadenia (EÚ) č. 1143/2014; Čl. 197 nariadenia (EÚ) č. 952/2013)- **nariadi kontrolovanej osobe vykonanie opatrení** na zabezpečenie plnenia takejto povinnosti alebo dodržanie takéhoto zákazu alebo podmienky v určenej lehote.

§ 16 ods. 16

- **v dôsledku nesplnenia povinnosti** alebo **v dôsledku nedodržania zákazu** alebo **podmienok** podľa odseku 15 spôsobila **uvoľnenie alebo únik** invázných nepôvodných druhov do životného prostredia alebo **ich šírenie** v životnom prostredí, **môže kontrolovanej osobe nariadiť, aby v určenej lehote vykonala opatrenia na eradikáciu** invázných nepôvodných druhov, zamedzenie ich šírenia alebo opatrenia na obnovu.

Ak orgán štátneho dozoru uloží opatrenia na základe vykonaného štátneho dozoru

§ 16 ods. 18

kontrolovaná osoba je povinná predložiť orgánu štátneho dozoru **písomnú správu o splnení opatrení** podľa odsekov 15 a 16 **do desiatich pracovných dní od ich vykonania.**

Rozhodnutia

Postupuje sa podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov

- **Rozhodnutia o opatreniach na nápravu**
 - v nadväznosti na § 16 ods. 15
- **Rozhodnutia o pokute a opatrení na nápravu**
 - opatrenia podľa odsekov 15 a 16 je možné uložiť samostatne alebo spolu s pokutou (§ 16 ods. 17)

Uložené opatrenia a pokuty

Verejne dostupné na webovom sídle SIŽP:

- **Rozhodnutia o opatreniach na nápravu**
 - <https://www.sizp.sk/genetika/invazne-nepovodne-druhy/rozhodnutia/rozhodnutia-o-opatreniach-na-napravu>
- **Rozhodnutia o pokute a opatrení na nápravu**
 - <https://www.sizp.sk/genetika/invazne-nepovodne-druhy/rozhodnutia/rozhodnutia-o-pokute-a-opatreni-na-napravu>

Uložené opatrenia a sankcie

Genetika

▫ [Genetické technológie a geneticky modifikované organizmy \(GMO\)](#)

▫ [Oblasť prístupu ku genetickým zdrojom](#)

▫ [Invázne nepôvodné druhy](#)

▫ [Právne predpisy](#)

▫ [Povinnosti obce](#)

▫ [Súčinnosť pri kontrolnej činnosti](#)

▫ [Základné pojmy](#)

▫ [Súčasný poznatky](#)

▫ [Kontroly](#)

▫ [Rady a skúsenosti](#)

▫ [Zoznam invázných nepôvodných druhov](#)

▫ [Rozhodnutia](#)

▫ [Rozhodnutia o opatreniach na nápravu](#)

▫ [Rozhodnutia o pokute a opatrení na nápravu](#)

ROZHODNUTIA O POKUTE A OPATRENÍ NA NÁPRAVU

Rozhodnutia, ktoré nadobudli právoplatnosť v roku 2023:

- [Rozhodnutie č. 8391101822/5753/26/2023-12041/2023 zo dňa 28.03.2023](#) o odvolaní **BB construct s. r. o.**, Šamorínska 10, 821 06 Bratislava, voči
 - [Prvostupňovému rozhodnutiu č. 8391101822/6202-34920 zo dňa 07.10.2022](#) o uložení pokuty **BB construct s. r. o.** Šamorínska 10, 821 06 Bratislava, za porušenie ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a o nariadení vykonať opatrenia na zabezpečenie plnenia povinnosti vyplývajúcej z tohto ustanovenia
- [Rozhodnutie č. 8391100123/617-2860 zo dňa 25.01.2023](#) o uložení pokuty **mesto Pezinok**, za porušenie ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a o nariadení vykonať opatrenia na zabezpečenie plnenia povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 3 ods. 2 tohto zákona
- [Rozhodnutie č. 11314/26/2022-2744/2023 zo dňa 24.01.2023](#) o odvolaní **Slovenského rybárskeho zväzu**, Andreja Kmeťa 314/20, 010 55 Žilina voči
 - [Prvostupňovému rozhodnutiu č. 8391102022/9674-39279 zo dňa 09.11.2022](#) o uložení pokuty účastníkovi konania Slovenskému rybárskemu zväzu, Andreja Kmeťa 314/20, 010 55 Žilina, za porušenie ustanovenia § 3 ods. 4 zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a o nariadení vykonať opatrenia na zabezpečenie plnenia povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 3 ods. 4 tohto zákona

Ďakujem za
pozornosť!